

Pedagogiset asiakirjat

Mitä tulee kirjata?

Lähteenä Erja Sandberg: Pedagoginen tuki

Pedagogisiin asiakirjoihin tulee kirjata ainakin seuraavat asiat:

- Oppilaan oppimiseen ja koulunkäyntiin liittyvät vahvuudet, oppimisvalmiudet ja kiinnostuksen kohteet.
- Oppilaan onnistumisen hetket.
- Oppilaan haasteet ja tuen tarpeet kouluarjessa.
- Pedagogisen toiminnan tavoitteet.
- Pedagogiset ratkaisut tarvittavaan tukeen.
- Oppilaan näkökulma oppimiseen ja koulunkäyntiin.

Ohjaavia kysymyksiä oppilaan vahvojen puolien ja kiinnostuksen kohteiden työstämiseen:

- Tee itsellesi selväksi, millainen oppilas on kyseessä. Tiedätkö hänestä jo entuudestaan vai tuleeko sinun keskustella ja havainnoida enemmän, jotta saat hänestä lisätietoa?
- Mitä valmiuksia, taitoja, kykyjä ja osaamista oppilaalla on? Missä oppilas on hyvä?
- Mikä motivoi oppilasta? Mitä oppilas tekee mielellään? Kuvaile oppilasta ja hänen kiinnostuksen kohteitaan.
- Missä juuri tämä oppilas on kaikkein vahvimmillaan?
- Millaisissa hetkissä oppilas saa loistaa koulupäivän aikana?
- Miten sinä valjastat oppilaan vahvuudet avuksi kehittyvien taitojen harjoitteluun ja oppilaan sisäisen motivaation ylläpitämiseen?

Ohjaavia kysymyksiä oppilaan onnistumisen hetkien työstämiseen

- Missä olet nähnyt oppilaan onnistuvan?
- Missä tilanteissa olet kuullut oppilaan onnistuvan, kun et ole itse ollut paikalla? Onko sinulle annettu hyvää palautetta työyhteisössä kyseisestä oppilaasta?
- Millaista palautetta oppilas on saanut ryhmässä onnistumisistaan?
- Miten kollegat ovat reagoineet oppilaan onnistumisiin? Onko se sanoitettu?
- Millaisista onnistumisen hetkistä sinä olet antanut palautetta oppilaan huoltajille?
- Oletko kuullut oppilaiden huoltajilta oppilaan onnistumisten hetkistä? Millaisista?

Ohjaavia kysymyksiä oppilaan kouluarjen tuen tarpeiden ja haasteiden työstämiseen:

- Millaisessa oppitunti tilanteessa tai kouluarjen tilanteessa oppilaan on vaikea toimia? Kuvaa tilannetta tarkemmin. Mikä silloin haastaa tai aiheuttaa hankaluuden toimia? Onko oppilas silloin yksin, kaverin kanssa vai isommassa ryhmässä?
- Miten vaikea tilanne alkaa? Onko jokin edeltävä asia, kun tilanne muuttuu oppilaalle hankalaksi? Onko tilannetta tuettu ennakoivasti?
- Mikä taito oppilaalta hankalassa tilanteessa puuttuu? Mitä pitää harjoitella lisää? Missä oppilaan tulee kehittyä?
- Millaista pedagogista tukea oppilas on saanut tähän tilanteeseen? Onko tuki ollut riittävää? Ovatko aikuiset aktiivisesti ohjanneet ja auttaneet oppilasta toimimaan? Vai ovatko he moittineet ja kieltäneet silloin, kun oppilas ei ole toiminut odotetulla tavalla?
- Miten toiset oppilaat toimivat tässä tilanteessa? Pyrkivätkö he auttamaan oppilasta? Vetäytyvätkö he tilanteesta tai poistuvatko he kauemmaksi? Antavatko he moittivaa palautetta oppilaalle?
- Miten aikuiset toimivat tässä tilanteessa? Pyrkivätkö he auttamaan oppilasta? Poistuvatko he kauemmaksi? Antavatko he oppilaalle moittivaa palautetta? Miten toiset aikuiset kommentoivat tilannetta sinulle? Ehdottavatko he tukitoimia ja ratkaisuja?

Ohjaavia kysymyksiä tavoitteiden työstämiseen:

- Käännä oppilaan haaste, tuen tarve tai kouluarjen tilanne mielessäsi oppilaalta puuttuvaksi taidoksi.
- Missä tilanteessa on tärkeätä harjoitella taitoa?
- Onko oppilaan toiminnassa tässä haasteessa eroa vapaan tilanteen ja ohjatun tilanteen välillä? Jos on, miten eroavaisuus näkyy?
- Millä tavalla kehittyvää taitoa voisi käytännössä harjoitella?
- Millaista tukea tai ohjausta oppilas tarvitsee taidon harjoittelemisessa?
- Kuka tai ketkä auttavat oppilasta taidon harjoittelemisessa?
- Mikä voisi olla käytännön pedagoginen tukitoimi tähän tilanteeseen?
- Minkälaisia välitavoitteita voisit asettaa oppilaalle tavoitteen saavuttamiseen ja oppimisprosessiin?
- Miten ryhmässä huomioidaan taidon pienikin kehittyminen? Entä miten se sanoitetaan oppilaalle?
- Miten motivoit oppilasta taidon harjoittelemiseen?

Näitä ohjaavia kysymyksiä on hyvä pohtia pedagogisia ratkaisuja valittaessa:

- Mikä taito oppijalta puuttuu tai on vielä kehittymässä? Pohdi monenlaisia ratkaisuja, keinoja ja menetelmiä.
- Mikä on lähtötilanne juuri nyt?
- Mikä on toivottu lopputilanne?
- Mihin mennessä oppilas on päässyt toivottuun päämäärään? Aseta aikaikkuna ratkaisuille ja taidon harjoittamiselle.
- Miten kuljet oppilaan rinnalla? Miten seurataan osatavoitteiden toteutumisen eri vaiheita? Kuka niitä seuraa ja miten niitä seurataan?
- Pohdi myös sitä, mitä tehdään, jos päämäärää ei saavuteta tai valittujen ratkaisujen toteutus ei toimi suunnitellulla tavalla.

Ohjaavia kysymyksiä oppilaan näkökulman selville saamiseen:

- Minkälaisia ajatuksia oppilaalla on oppimisympäristöistä? Mikä on oppilaan mielestä soveltuvin oppimisympäristö: onko oppilaan helppoa keskittyä, kuunnella ja oppia luokkatiloissa?
- Mitä oppilas ajattelee koulunkäynnistään tällä hetkellä?
- Miten koulu sujuu?
- Millainen ryhmä oppilaalla on? Onko hänen hyvä olla omassa ryhmässä?
- Mitä oppilas ajattelee oppimisestaan? Mikä kiinnostaa erityisesti?
- Mikä on oppilaan näkemys omista tavoitteistaan koulussa?
- Mitkä ovat oppilaan mielestä hänen vahvuuksiaan ja voimavarojaan koulunkäynnissä?
- Missä asioissa oppilas kaipaa aikuisen ohjausta, tukea ja apua?
- Mikä on oppilaan näkemys hänen tukemisestaan? Onko tukea ollut tarjolla?
- Minkälaiset työskentelytaidot oppilaalla omasta mielestä on? Miten sujuvat keskittyminen, kuunteleminen, muistaminen ja itsenäisen tekemisen taidot?